

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 07.07.2015

A. Levent TÜZEL
İstanbul Milletvekili

Tuzla Birlik Organize Sanayi Bölgesinde bulunan ÇAN ORTAK GİRİŞİMİ NORM fabrikasında sendikalaştıkları için patron tarafından 12 işçi işten atılmış, işçiler 38 gündür direnişlerini fabrika önünde sürdürmektedir. Fabrikada 50'si kadın 120 işçi çalışmakta olup, işçilerin üyesi olduğu Petrol İş sendikasının çoğunluğu sağladığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca onaylandıktan sonra, patronun işçileri sendikadan istifa ettirmek için tehdit, mobbing vb her türlü baskıyı arttırdığı, işten atmalara yöneldiği belirtilmektedir.

Bu fabrikada, Türk Silahlı Kuvvetlerine kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer koruyucu kıyafetlerin üretilmektedir. Türkiye de TSK'ye kimyasal silahlara karşı korumalı elbiselerin üretildiği tek fabrika Çan Ortak Girişiminin Tuzla'daki fabrikasıdır. Bu grup 2007 yılında TSK ile 48 milyon avroluk bir sözleşme imzalamış, 2017 yılına kadar 162 bin özel korumalı elbiseyi TSK'ye teslim edecektir.

Petrol İş Sendikası üretim ve çalışma koşullarını yaptığı yazılı açıklamada şöyle ifade etmektedir: "Çan fabrikasında üretilen elbiselerin içerisine karbon parçacıkları eklenerek imalat yapılmaktadır. Kimyasal bir ürün olan oldukça zehirli olan karbon fabrikanın içerisinde üretilmekte olup işçiler tamamıyla karbon tozu solumaktadırlar. Fabrika içerisinde hiçbir havalandırma tesisatı olmadığı için temiz hava yerine kirli ve zehirli hava teneffüs edilmektedir. Çalışan işçilere zehirli havadan korunmak için uygun maskeler verilmek yerine göstermelik bez maskeler verilmekte bu çakma maskeler bile düzenli olarak işçilere verilmemektedir. İmalatta kullanılan makinelerin üzerinde oluşan yoğun karbon tozları hava tutularak temizlenmekte bu işlem fabrika içerisinde ki zehirli havayı daha da yoğun hale getirmektedir. Şu ana kadar hiçbir iş güvenlik uzmanı gelip de herhangi bir denetleme yapmamıştır. Fabrika içerisindeki bu karbon ağırlıklı hava ileride başta akciğer kanseri olmak üzere ciddi akciğer ve solunum hastalıklarının işçiler arasında yaygınlaşmasına da yol açacaktır. Bu kadar da değil. Çalışan işçilerin çay molalarında oturup çay içecekleri kapalı bir alanları dahi yoktur. Çay molalarında çaylarını dışarıda yağmur ve kar altında içmektedirler. Fabrika içerisinde doğru dürüst bir ısıtma tesisatı yoktur. Kışın işçiler montlarını dizlerine sararak çalışmak durumunda kalmaktadır.

120'ye yakın işçinin çalıştığı ÇAN fabrikasında 50'ye yakın kadın işçi bulunmaktadır. Fabrika da 2 bölümden oluşmakta olup bodrum katında elbiseler dikilmekte, üst katta elbiseler için karbon üretilmektedir. Fabrikada en yüksek ücret 1400 lira en düşük ücret ise

1100 liradır. Ücret dışında herhangi bir sosyal hak yoktur. Fabrikanın personel müdürü emekli asker olduğu için işçilere psikolojik baskı da uygulanmaktadır.

Çan işçileri güvencesiz, sağlıksız çalışmaya ve düşük ücretlere karşı birleşerek sendikalaşma mücadelesini başlatarak Petrol-İş Kartal Şubesinde örgütlenmeyi başarmışlardır. Çoğunluğu sağladıktan sonra Petrol-İş yetki talebinde bulunmuş yetki geldikten sonra patron itirazda bulunmanın yanı sıra ÇAN fabrikasından bir kısım işçiyi tehdit ve baskıyla Norm şirketine geçirerek saldırıya geçmiştir. Bununla da kalmayarak "Sendikadan istifa ederseniz 2018 yılına kadar size iş garantisi vereceğiz yoksa buraya taşeron getirerek hepinizi işten çıkaracağız" diyerek işçileri baskı altına almaktadır. Patron 9 işçiyi işten atarak yeni bir saldırıya geçmenin yanında içerideki işçilere başta personel müdürü olmak üzere ağır küfür ve hakaretler devam etmektedir. Patron ve personel müdürü sendika üyesi işçilere "Burada tek bir sendikalı işçi bırakmayacağız bu fabrikaya sendikayı sokmayacağız diyerek saldırılarını sürdürmektedir."

İşçilerin, Anayasa ve yasalarda garanti altına alınan örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının patronlar tarafından engellenmesi, sendikaya üye olduğu için, yıldırma, şantaj, taciz gibi baskılara maruz kalmaları ve işten atılmaları kabul edilemez boyutlara ulaşmış durumdadır. Çok tehlikeli işkolu olan metal sektöründe, karbon üreten ve içinde karbon parçacıkları bulunan, kimyasal silahlara karşı koruyucu askeri kıyafet üreten ve kamu tarafından ihale edilmiş olan bu fabrikada, sendika hakkının engellemesi ve işçi sağlığını ve iş güvenliği önlemlerinin alınmaması karşısında devlet sorumluluğunu yerine getirmek durumundadır.

Bu çerçevede;

- 1) ÇAN ORTAK GİRİŞİMİ NORM fabrikasında, sendikanın yetkisinin Bakanlığınızca onaylanması sürecinde, 12 işçinin sendikaya üye oldukları için işten atılması ve ÇAN daki kadronun NORM'a kaydırılması, taşeron işçi alımı ile işçi sayısını şişirme gibi yöntemlerle sendikanın yetkisinin düşürülmeye çalışılması karşısında Bakanlığınızın bir yaptırım olacağı mıdır?
- 2) Karbon üretimi yapılan ve içerisinde karbon bulunan üründen kimyasal silahlara karşı elbise üretilen bir fabrikada, alınması gereken işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri ve işçilerin kullanması gereken ekipmanlar nelerdir?
- 3) Kimyasal silahlara karşı korunaklı askeri elbiseler üretilen ÇAN ORTAK GİRİŞİMİ NORM fabrikasında Bakanlığınızca kaç kez işçi sağlığı ve iş güvenliği denetimi yapılmıştır? Bulgular nedir? Yaptırım uygulanmış mıdır?
- 4) ÇAN NORM ortak girişimi Bakanlığınız Bölge müdürlüğüne fazla çalıştırma talebiyle başvurusu var mıdır? Yok ise, işçilerin çalışma sürelerinin uzun olduğu iddiaları karşısında nasıl bir tespit ve yaptırım uygulanacaktır?
- 5) Özellikle kadın işçilerin insan kaynakları müdürü tarafından depo ve tamirhaneye yalnız çağrılarak e- devlet şifreleri alınarak sendikadan istifaya zorlandığı, tehdit ve taciz edildiği, son günlerde işçilerin evine sudan sebeplerle savunma istem yazılarının gönderildiği, iddialarının doğru olup olmadığının araştırılması düşünülmekte midir?
- 6) İşveren temsilcileri Celal Ögütöğulları ve İnsan Kaynakları Müdürü Süleyman Ögütöğulları tarafından, okuma yazması zayıf bir kadın işçinin e-devlet şifresi alınarak, sendikadan istifa ettirilip, boş bir kağıda imza attırıldığı, " zorla sendikaya üye yapıldığı " yönünde sahte bir belge düzenlendiği ve bu kadın işçinin uzun süreli izne gönderildiği iddiaları doğru mudur?
- 7) Sendikal örgütlenme hakkının patron tarafından ihlal edilmesi, Anayasal hakkını kullandığı için işçilerin işten atılması, baskıya maruz bırakılmasından ve işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmaması karşısında devletin, ihaleyi veren Bakanlığın sorumluluğu nedir?